

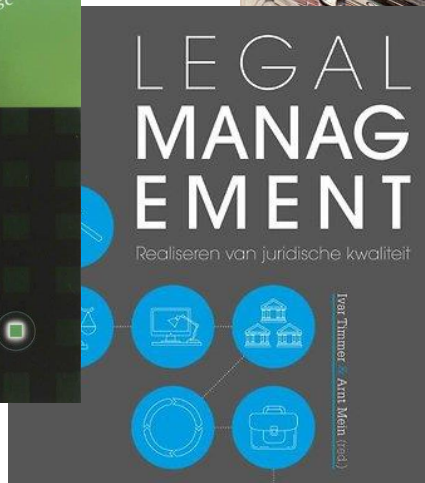
pro facto

# Tijd voor juridische kwaliteit!

**ONDERZOEK NAAR JURIDISCHE KWALITEITSZORG**

Heinrich Winter en Tinka Floor

# Voorstellen – wij, Pro Facto en juridische kwaliteitszorg



22 november 2024



## Tijd voor juridische kwaliteit

Handleiding (rekenkamer)onderzoek naar juridische kwaliteitszorg

Deze handleiding helpt rekenkamers en andere geïnteresseerden bij het doen van onderzoek naar juridische kwaliteitszorg bij decentrale overheden.

### Juridische kwaliteit is:

- 1 De overheid handelt rechtmatig;
- 2 Juridische processen, producten en diensten voldoen aan de verwachtingen van burgers, bestuurders, de volksvertegenwoordiging en/of medewerkers;
- 3 Proactief omgaan met juridische risico's en kansen.

Juridische kwaliteitszorg gaat over de acties die een organisatie onderneemt om de juridische kwaliteit op peil te houden en te verbeteren.

### Waarom juridische kwaliteitszorg?

Geen of slechte juridische kwaliteitszorg kan leiden tot minder tevreden inwoners; en meer procedures, schade en kosten.

### Waarom onderzoek doen naar juridische kwaliteitszorg?

Om erachter te komen hoe goed de juridische kwaliteit (zorg) bij een decentrale overheid is en die te helpen verbeteren.



### Waarom kun je juridische kwaliteit (zorg) toetsen?

#### Algemeen uitgangspunt

*Het bestuur en de organisatie hebben bij al hun handelen oog voor de situatie van de burger.*

#### Norm 1: Bestuur en personeel

*De juridische functie (juridische taken/expertise) is kwalitatief en kwantitatief goed/passend.*

#### Norm 2: Structuur

*De juridische functie heeft een duidelijke plaats in de organisatie.*

#### Norm 3: Manier van werken

*Elk onderdeel van de organisatie heeft de processen zo ingericht dat iedereen op dezelfde manier werkt en fouten worden voorkomen.*

#### Norm 4: Publiekrechtelijk handelen

*Het publiekrechtelijk handelen gebeurt volgens het daarvoor geldende recht.*

#### Norm 5: Privaatrechtelijk handelen

*Het privaatrechtelijk handelen gebeurt volgens het daarvoor geldende recht.*

#### Norm 6: Feitelijk handelen

*De organisatie voorkomt onrechtmatig en ongewenst handelen en behandelt burgers, ondernemers en organisaties respectvol en integer.*

### Stappenplan

De handleiding beschrijft stap voor stap hoe je een onderzoek naar juridische kwaliteitszorg kunt uitvoeren en welke keuzes je daarbij kunt maken, met veel praktische tips en voorbeelden (zoals voorbeeldinterview- en enquêtevragen en checklists)

### Voorbeeldonderzoeksvragen (hoofdvraag)

In welke mate is in de organisatie sprake van doelmatige en doeltreffende juridische kwaliteitszorg?

### Voorbeeldonderzoeksvragen (deelvragen)

Welke beleidskaders en richtlijnen zijn er bij deze decentrale overheid voor juridische kwaliteitszorg?

Welke juridische kennis en vaardigheden zijn aanwezig in de organisatie en wat ontbreekt (nog)?

Hoe wordt de houdbaarheid van bestuurlijke besluitvorming gegarandeerd (bijvoorbeeld juridische risicoanalyse, toets op rechtmatigheid)?



# Wat is juridische kwaliteit(szorg)?

Juridische kwaliteit is:

- De overheid *houdt zich aan het recht*.
- Juridische processen/producten/diensten *voldoen aan de verwachtingen* van gebruikers/ontvangers.
- De overheid heeft juridische risico's en kansen in beeld en gaat daar proactief mee om.

Juridische kwaliteitszorg: *acties om de juridische kwaliteit op peil te houden en te verbeteren.*

# Normen voor juridische kwaliteit(szorg) (1)

## **Algemeen uitgangspunt**

Bestuur en organisatie hebben bij al hun handelen oog voor de situatie van inwoners.

## **Norm 1: Bestuur en personeel**

*De juridische functie is kwalitatief en kwantitatief goed/passend.*

## **Norm 2: Structuur**

*De juridische functie heeft een duidelijke plaats in de organisatie.*

## **Norm 3: Manier van werken**

*Elk onderdeel van de organisatie heeft de processen zo ingericht dat iedereen op dezelfde manier werkt (eenheid) en fouten worden voorkomen (juistheid).*

## **Norm 4: Publiekrechtelijk handelen**

*Het publiekrechtelijk handelen gebeurt volgens het daarvoor geldende recht.*

## **Norm 5: Privaatrechtelijk handelen**

*Het privaatrechtelijk handelen gebeurt volgens het daarvoor geldende recht.*

## **Norm 6: Feitelijk handelen**

*De organisatie voorkomt (schade als gevolg van) onrechtmatig en ongewenst handelen, en behandelt inwoners respectvol en integer.*

## Normen voor juridische kwaliteit(szorg) (2)

- **Vraag aan jullie:** Welke van deze normen vind jij voor jouw organisatie het belangrijkste?
  - Ga naar [menti.com](https://menti.com) om te stemmen – code 48091292
- **Open vraag aan jullie:** Goede voorbeelden van juridische kwaliteitszorg om te delen? Wat zouden anderen van jouw organisatie kunnen leren?

## Actueel

- Waarom juist nu belangrijk?
- Actuele bedreigingen voor juridische kwaliteit
- Hoe komt het onderwerp op de agenda (bij bestuur en management)?



## AP uit felle kritiek in jaarverslag op 'datahonger' van de overheid



De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) waarschuwt dat de "datahonger van de overheid" blijft aanhouden. Overheidsdiensten bleven vorig jaar doorgaan met het gebruik van "ondoordachte algoritmes", staat in het jaarverslag van de organisatie.

# Actueel (1) – grote uitdagingen voor decentrale overheden

- **Stelling:** Mijn organisatie is ingericht op de bescherming van persoonsgegevens in deze tijd. → [menti.com](https://www.menti.com), code 4809 1292



Voorpagina Nieuws Sport Kijk Luister Weer

## Woningcorporatie Woonborg eist miljoenen van gemeente Noordenveld

Mathijs Renkema 11 juli 2023, 14:53 • 2 minuten leestijd

## Boeren overwegen kort geding tegen waterschap Noorderzijlvest en minister van Landbouw

Steven Raderama 17 april, 07:00 • 4 minuten leestijd



Analyse Landbouw

## Zonder kabinetsplannen voor stikstof en natuur dreigen nieuwe juridische zeperds



sociaal / nieuws

## VNG: asielpunten kabinet leiden tot chaos



nieuwsuur

Vrijdag 19 april 2024, 22:09

## Demonstratierecht ter discussie, wat zijn de grenzen?



SEBASTIAN MAK 06 juni 2024, 13:00

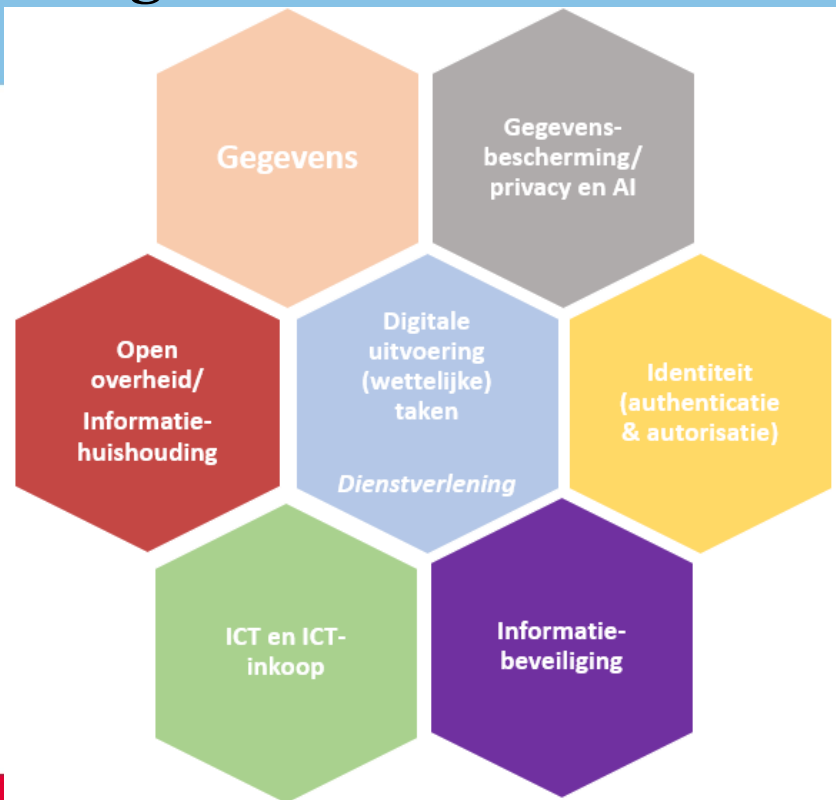
Met nieuwe Energiewet krijgt de transitie een duw in de rug: 'Raamwerk waar veel acties uit moeten volgen'



## Actueel (2) - Digitalisering

- **Stelling:** Mijn organisatie heeft de juridische risico's en kansen van AI goed in beeld.

→ [menti.com](https://www.menti.com), code 48091292



## Aan de slag met juridische kwaliteit(szorg)

- Het begint met **onderzoek**: meten = weten
- Dat kan groot en klein, algemeen en specifiek
  - Hele organisatie of deel/delen daarvan?
  - Alle rechtsgebieden/onderwerpen of keuze daaruit?
  - Focus op 1 of meer normen/meetpunten/aandachtspunten?
  - Keuze onderzoeksmethoden
  - Eerst diepgaand onderzoek of snel zoeken naar verbeterpunten om direct aan te werken
- De Handleiding helpt je hierbij

## Wij denken graag mee!

- Pro Facto kan ondersteunen bij elke stap in het proces van juridische kwaliteitszorg
- Onderzoek uitvoeren (in alle soorten & maten, van quickscan tot uitgebreid onderzoek)
- Klankbord bij onderzoek dat de organisatie zelf uitvoert
- Advies over/hulp bij: opzetten en uitvoeren (acties) juridische kwaliteitszorg; inrichting juridische functie

uw contactpersoon

**Tinka Floor**

adviseur/onderzoeker

050 313 98 53

[floor@profacto.nl](mailto:floor@profacto.nl)



Dank voor jullie aandacht!  
Vragen/opmerkingen?

Heinrich Winter & Tinka Floor

22 november 2024